

HNUTÍ PRO ŽIVOT

2 - 5 Geopolitika a kulturní vlivy - Španělsko | 6 Linka pomoci - umělý potrat | 7 - 8 Jak se dělá pravda | 9 - 11 Rodiny 3+
13 - 14 Nesoudíme. Pomáháme | 15 - 16 Linka pomoci - spontánní potrat

4/2024 / Informační oběžník / září 2024

Gordické zašmodrchance neroztínáme. Trpělivě je rozplétáme

Asi jste už někdy zažili třeba nějakou takovou situaci: Lepíte náplast na nabourané koleno hystericky ječícího dítěte, hlavou vám běží, jestli v datovce náhodou nemáte pokutu za rychlou jízdu, další dítě je nějak uzavřené, až si říkáte, jestli nemá krizi identity, nevíte, co k večeri a do toho všeho se na ulici přeřvávají dva opilci. V tu chvíli řešíte naráz problém psychologický, etický sociologický, právní, sociální i praktický. Ne-příjemné.

Do takovýchto situací se ve své praxi pravidelně dostávají gynekologové při žádosti svých pacientek o umělý potrat. Zdá se jim to jen, že se do toho ženě moc nechce? Nutí ji někdo? Je bez peněz nebo bez partnera? Je v tom kariéra, alkohol... běží jim

hlavou. Jenže co s tím? Nejsou daňoví poradci, sociální pracovnice, psychologové... Posláním gynekologů je léčit, ne zpovídat. Počkat - léčit? Léčí se přeci choroby, kde je tady nějaká choroba? Nenarozené dítě asi ne. V danou chvíli je v ordinaci krom matky a jejího počatého dítěte přítomen ještě celý zašmodrchanec nejrůznějších neřešených osobních i společenských problémů, patologií a selhání, že by se z toho jednomu zamotala hlava. Natožpak lékaři, jehož profese je z podstaty mimořádně náročná. Obětí pak je především nenarozené dítě a jeho matka, ale konec konců i sám gynekolog.

Hnutí Pro život pomáhá podobné zašmodrchance rozplétat - pokud je zájem a ochota na straně lékaře i těhotné ženy, to

je klíčové. Proto se účastníme konferencí, kongresů a setkáváme se se zdravotníky. Aby věděli, co děláme, co je v našich silách a jak jim můžeme pomoci podobné situace jejich pacientek řešit. Aby věděli, že gordický uzel nemusí rychle kyretou či potratovou tabletou rozetnout, ale je tu někdo, kdo jej může pomoci trpělivě rozplést.

Poskytovaná pomoc je ale jen pojistkou, když se nikdo blízký či vzdálenější u nečekaně těhotné ženy nenajde. Konec konců hlavním cílem Hnutí Pro život je zapojení společnosti do pomoci těhotným, aby naše služby nečekaně těhotným ženám či ženám, které přišly jakýmkoliv způsobem o své nenarozené dítě, byly potřebné méně a méně.

Radim Ucháč

Foto: freepik

Foto: Miguel Diaz / wikimedia

Španělsko: A k tomu jim dopomáhej Věda

Dne 17. října 2009 se v Madridu sešel více než milionový zástup lidí. Protestovali proti návrhu zákona o umělých potratech, který se snažila prosadit socialistická vláda premiéra Zapatera. Ženy měly mít právo podstoupit umělý potrat do čtrnácti týdnů od početí, v případě ohrožení života nebo zdraví ženy či závažných vad na straně nenarozeného dítěte i později. Dívky starší šestnácti let mohly podle něj jít na potrat bez souhlasu rodičů. Přes milion lidí jinak přibližně padesátimilionového národa povstal, aby dal najevo svůj nesouhlas. Zákon prošel.

Španělé jsou národ, který by člověk považoval za vášnivě progresivní, soudě podle zpráv, jež nám o něm přinášejí média. Jenže pak se dozvíte něco o milionu protestujících Španělů odmítající potratový liberalismus.

Po změně vlády v roce 2013 protestovalo několik stovek lidí na téměř místě naopak proti zpřísnění potratového zákona. Několik stovek z 50 milionového národa! Ještě v roce 2023 se pouze patnáct procent umělých potratů provádělo ve veřejných zdravotnických zařízeních, neboť lékaři tento zárok odmítají a využívají výhradu svědomí.

Odezdikeyzdismus

Ne, Španělé nejsou tak „progresivní“, jak jsou prezentováni. Vášniví ale patrně jsou a to vede k jistému španělskému „odezdikeyzdismu“. Do roku 1985 byly umělé potraty nelegální a Španělky je jezdily podstupovat do Anglie, Walesu či Nizozemska nebo si nechávaly zákrok udělat nelegálně, zejména na nově otevřených klinikách pro ženy. Někteří aktivisté však těmto soukromým klinikám pro „plánování rodiny“ komplikovali činnost. Vláda také příležitostně stíhala zdravotníky, kteří prováděli potraty a státní univerzity odmítaly učit studenty lé-

kařství provádět potraty. V roce 1985 byla prosazena částečná beztrestnost umělých potratů v případech tělesně postižených nenarozených dětí, znásilnění nebo potenciálních duševních či fyzických rizik pro matku. „Rizika pro matku“ byla v následujících letech nejčastější formální záminkou k umělému potratu, jejichž výše přesahovala sto tisíc ročně.

Následuje dosti radikální legalizace umělých potratů v roce 2010, jež přivolala do ulic Madridu zmíněné zástupy. Přijatá legislativa byla hned napadena u ústavního soudu a následujícího roku, kdy se velkou

většinou k moci dostává konzervativnější vláda premiéra Mariana Rajoye, začaly snahy o zásadní reformu legislativy, která měla být ještě konzervativnější, než byla legislativa z roku 1985. K tomu už ale nedošlo.

Straší tu Francův duch?

Čím to je, že Španělům trvalo tak dlouho rozvolnit potratovou legislativu? Že by duch generalissima Franca byl tak mocný, že ještě padesát let po smrti straší své Španěly a nedovolí jim se konečně plně osvobodit a vstoupit do krásného nového světa? Nepochybně se najdou tací, kteří budou vážně tvrdit, že Španělé mají ten „fašismus“ tak nějak pod kůží. A mnozí další si vzpomenou, že Španělsko přece byla silně katolická země. To sice ještě nutně neznamená, že by museli svá „katolická veličenstva“ a svůj klérus automaticky milovat, ani k tomu často moc důvodů nebylo. Ale křesťanství s sebou přece nese určité hodnoty, a jste-li v nich po celá staletí věrně vychováni, někde se to projeví. Ale je to jen spekulace. Určité náznaky její věrohodnosti však přece jen nacházíme.

POUM a CNT

Jeden překvapivý doklad nalezneme v době španělské občanské války v letech 1936 až 1939, kdy národ byl natolik rozchvácen, že byl ochoten navzájem se vyvražďovat. Ani na radikální levici v otázce umělých potratů zdaleka nepanovala taková shoda, jakou bychom očekávali, něco podobného je přitom v jiných zemích ojedinělé. Jediná ženská organizace prosazující právo na svobodný potrat, byla ženská sekce trockistické Dělnické strany marxistického sjednocení (POUM), v jejichž řadách bojoval také George Orwell. Jinak ani levicově smýšlející Španělky nepovažovaly umělé potraty za dobrý způsob své emancipace.

Pak to byli anarchisté sdružení v Národní konfederaci práce (CNT), ironií osudu nebo spíše kouzlem nechtěného to byli převážně svobodomyšlní muži, kteří si vzali propotratovou agendu za svou a kterým konec konců přináší největší výhody v jejich životním stylu.

Fascinace sexem a eugenikou

Členem CNT byl též Félix Martí Ibáñez, španělský humanista, lékař a spisovatel, žák a stoupenec slavného Josého Ortegy y Gasset. Ibáñezův záběh byl široký: zabýval se výtvarným uměním, antropologií, psychologií i psychiatrií, starověkou historií i geografii – zkrátka prakticky vším, na co si vzpomenete. Byl ale též anarchistou a znalcem marxismu. Ve své dizertační práci se zabý-

Autonomní Katalánsko, bašta anarchismu, zůstalo až do vítězství generála Franca jediným regionem, kde byly komunisty legalizovány potraty.

val historií psychologie a fyziologie mystiků v Indii a srovnáním východního a západního myšlení. Byl ale především neúnavným stoupencem eugeniky a nové vědy o sexualitě. Od roku 1934 publikoval na stránkách časopisu Estudios rozsáhlý soubor článků pod titulem „Eugenika a sexuální morálka“. Žádal v nich sexuální osvětu a sexuální naplnění v jeho pojetí mnohdy nabíralo až mystický ráz – zjevná inspirace východním myšlením, ale i Ortegy y Gasset, pro nějž byl klíčovou věcí materiální „život“, myšlení a duchovní hodnoty jen jeho biologickou funkcí.

Psychiatr a eugenik Antonio Vallejo-Nájera z vlastní zkušenosti věděl, co to znamená být ošklivým Španělem.
Foto: wikimedia

Fascinace sexem a eugenikou – pro tehdejší intelektuály dva charakteristické rysy, které se nás od těch dob pevně drží. Sex však kromě své mystické, relaxační a revoluční stránky má i jeden vysloveně reakcionářský prvek: může při něm dojít k početí dítěte.

Ibáñez byl nejen teoretik, ale též praktik. Byl ředitelem všeobecné zdravotní a sociální pomoci Katalánska a za války prosazoval politiku zvanou „eugenická reforma“. Pod

jeho taktovkou vyšel v roce 1936 dekret o legalizaci umělých potratů do dvanáctého týdne těhotenství, jež podepsal předseda autonomní katalánské vlády Josep Tarradellas a byl platný až do porážky republikánů Francem.

Jednotná „antifašistická“ fronta

O zavedení této propotratové legislativy na celém území Španělska, které ovládali republikáni, usilovala též historicky vůbec první žena ve španělské vládě – Federica Montsenyová. Ta pocházela ze starého anarchistického rodu, její otec byl mimochodem vyhoštěn ze země v procesu s anarchisty obviněnými ve věci bombového útoku na procesí Božího Těla, při němž v roce 1896 zahynulo devět lidí. Jejich vina se dodnes neprokázala, ale celá akce byla plně v souladu s tehdejšími praktikami silně antiklerikálně zaměřených anarchistů.

Montsenyová prosazovala jednotnou frontu „antifašistů“, která podle ní byla nezbytná pro rozvoj anarchismu ve Španělsku. Anarchisté z CNT byli přizváni do vlády, Montsenyová pozvání přijala a v republikánské vládě Francisca L. Caballera získala post ministryně zdravotnictví a sociální pomoci. V očích radikálních anarchistů se tím zpronevěřila základní myšlenice anarchismu – antietatismu. Sama svůj krok zdůvodňovala potřebou zadržovat ve vládě stále sílící komunisty, kteří byli z pohledu anarchistů nebezpečím pro revoluci. Ve své funkci sice kromě jiného podporovala výstavbu sirotčinců, zařízení péče o děti, jejichž matky pracovaly, bojovala proti prostituci, ale také prosazovala plánování rodičovství a sexuální výchovu. Zmíněný propotratový zákon se jí však prosadit nepovedlo. Autonomní Katalánsko, tato bašta anarchismu, tak zůstalo až do vítězství generála Franca jediným regionem, kde byly komunisty legalizovány potraty.

Potraty a eugenika ve službách proletariátu

Eugenika byla ideologickým rámcem, v němž se tyto snahy prosazovaly. Někoho to může zarazit. Eugenika dnes nemá dobrou pověst a spojujeme si s ní spíše nacistické Německo. V této době však byla široce rozšířeným, přijímaným a uznávaným odvětvím, ve své podstatě založeným na dar-

Plakát sdružení Mujeres Libres: „Ty, ženo... připoj se k antifašistickým ženským skupinám!“ Foto: cgtaragonlariorja.org

winismu. Ten jí také propůjčil falešný punc vědeckosti.

Anarchista Ibáñez toužil po vybudování „eugenické kultury“. Když se v roce 1936 stal ředitelem Sanitat i Assistència Social (Sanitární a sociální péče, neboli SIAS), jeho cílem bylo „zasít do čtyř větrů nový společenský řád“. Právě on stál za rozvojem potratových zařízení v Katalánsku. Dekret o potratech z prosince 1936 byl součástí programu socializace zdravotnictví a reorganizace hygienických služeb, který se zakládal na dlouholetých zkušenostech odborového svazu zdravotníků CNT. Slovy samotného Ibáneze: „Potraty vystupují z utajení a ze sféry nekompetence, v níž se nacházely doposud, a stávají se eugenickým nástrojem ve službách proletariátu.“

Několik nemocnic v Katalánsku začalo provádět potraty, ale nebyl o ně valný zájem. Pro Ibáneze to byl důkaz, že jeho dekret funguje: legalizací potratů chtěl dosáhnout snížení jejich množství. Že by za tím mohly stát ještě jiné důvody, mu na mysl ne-

přišlo, neboť konečným ideologickým cílem přece bylo bojovat proti „katolické sexuální morálce“. Ostatně v určitých anarchických kruzích se tehdy dokonce spekovalo třeba o eutanazii v případě těžce postižených lidí. Jak vidno, nacisté nebyli ve svém úsilí osamoceni. Šlo spíše o ducha moderní doby, jež se nacistům jen podařilo nejdokonaleji uvést do praxe.

Osvobozené ženy

S Ibáñezem též spolupracovaly ženy ze sdružení Mujeres Libres (Svobodné ženy), jimž „vědecká“ eugenika rovněž nebyla cizí. V otázce umělých potratů se s ním však plně neshodovaly. Podle svých slov chtěly být „uvědomělou a odpovědnou ženskou silou, jež působí jako předvoj revoluce“. Chtěly osvobodit ženy z jejich trojího otroctví: otroctví nevědomosti, otroctví být ženou v tehdejší Španělsku a otroctví být dělnicí v kapitalistické ekonomice. Na programu měly též záslužné body: ženy po porodu by neměly pracovat, ale být s novorozeneč-

tem; v „Domě mateřství“ rozvíjely mimo jiné tzv. „vědomé mateřství“; vzdělávaly matky v otázkách fyziologického fungování jejich těla, učily je sebekpéči, hygieně, ale třeba i o důležitosti hodnotné stravy. V rámci „Institutu puerikultury a maternologie Louise Michela“, který založily v únoru 1938 v Barceloně, se zabývaly vhodnou péčí o miminka. Tento institut poskytoval lékařské služby pro matku a dítě, mateřské poradenství a poskytoval finanční pomoc. Kladly též důraz na kojení namísto používání kravského nebo průmyslově vyráběného mléka.

Je v tom celém jeden paradox: anarchisté musí své eugenické myšlenky do lidu „zasévat“ shora, neboť onen posvátný lid jim nerozumí. Zásévat prostřednictvím státní moci, intelektuálů a funkcionářů. Jenže prvním příkázáním anarchismu je přece spontánní, autentická akce širokých lidových vrstev...

Hispanšská eugenika

V roce 1939 v občanské válce zvítězila vojska Francisca Franca a tím byla ve Španělsku na několik desetiletí jakýmkoli anarchistickým experimentům učiněna přítrž. Ne tak eugenikům.

Lékaři ve frankistickém Španělsku měli dvě povinnosti: být morálními ochránci reprodukce Španělů a poskytovat na vědeckém základě postavené lékařské služby. Z náboženských důvodů byly zásadně zapovězeny prostředky negativní eugeniky: umělé potraty, antikoncepce a eutanazie. Přijímaná byla naopak takzvaná eugenika pozitivní, tedy snaha o šíření žádoucích znaků v populaci.

Už ve třicátých letech se v pracích psychiatra Antonia Valleja-Nájery (1889–1960) rozvíjela myšlenka „hispanšské eugeniky“. Jeho pojetí eugeniky nespočívalo na čistě biologickém rasovém základě jako v Německu, v tom ho brzdila jeho katolická víra a tím se odlišoval též od latinskoamerické „latinské eugeniky“, vyznačující se fašistickým novopohanským blouzněním. Podobně jako anarchista Ibáñez byl teoretikem a naneštěstí i praktikem: „vědecky“ zkoumal zajaté republikány a pátral u nich po „rudém genu“, jenž v člověku vyvolává degeneraci. Marxismus je podle něj duševní nemocí a nutně přitahuje psychopatické osobnosti. Rovněž stál za praxí odebírání „rudých“ dětí z rodin odpůrců režimu, které byly následně dávány do rukou frankistických rodin či do sirotčinců. Dodnes není jisté, kolik takových dětí bylo, počty se pohybují mezi dvanácti a třiceti tisíci, ale z neznámých důvodů se k přesnému číslu nikdo nedobral. Po válce se Vallejo-Nájera stal profesorem psychiat-

Fascinace sexem a eugenikou – pro tehdejší intelektuály dva charakteristické rysy, které se nás od těch dob pevně drží. Sex však krom své mystické, relaxační a revoluční stránky má i jeden vysloveně reakcionářský prvek: může při něm dojít k početí dítěte.

rie na Madridské univerzitě a je jedním ze šestnácti zakladatelů španělské psychiatrické společnosti.

Nehezčí Španělé a co s tím

Velkým trápením Valleja-Nágera bylo, že Španělé jsou fyzicky poněkud „nedokonalí“, znal to dobře z vlastní zkušenosti, vždy když se podíval do zrcadla. Nepříznivou realitu bylo potřeba napravit. Ve svém díle Eugenesia de la Hispanidad y la regeneración de la raza (Hispánská eugenika a obnova rasy) z roku 1937 definoval pojem „španělství“ jako specifickou směs určité spirituality a náboženství. „Není možný silný rod bez zdravé přípravy mládeže na manželství, a to prostřednictvím katolické morálky. Tento malý čin je nepatrným příspěvkem k povznesení vlasti.“ Hlavní příkaz jeho eugenického programu zněl: obnovit dřívější historickou velikost Španělska prostřednictvím očisty politického těla. Vallejo-Nágera sice oslavoval „raza hispánica“ (hispanickou rasu), ale odmítal negativní eugenická opatření na její ochranu. „Obnova rasy,“ tvrdil, „musí být nutně založena na obnově instituce rodiny, protože rodina konstituovaná v souladu s tradičními zásadami křesťanské morálky je líhní společenských ctností, štítem proti zkaženému sociálnímu prostředí, posvátnou zásobárnou tradic.“ Prostřednictvím pozitivní eugeniky měla nakonec vzniknout nová španělská biologická elita, „aristocracia eugenésica“ (eugenická aristokracie), jež by zosobňovala rasovou vitalitu Španělska a jeho globální nadřazenost.

Jako katolík si byl Vallejo-Nágera dobře vědom také odporu církve vůči zasahování do manželství a reprodukce. Přišel tedy

Údajný vědecký přístup dává legitimitu manipulovat stvořením a směřovat ho k ideálům, které si sami stanovili: k neporazitelným plavým Germánům, hezkým Španělům, dokonalému životu až na kost osvobozeného individua.

se svérázným řešením: zavedl dobrovolné eugenické předmanželské poradenství. Poradci měli studovat rodokmeny budoucích manželů, určovat jejich „biosociální diagnostiku“ a měli přístup k jejich „psychobiogramům“. Součástí eugenického poradenství bylo také poučení o eugenických zásadách důležitých pro budoucí rodiče.

Encyklika Casti connubii

Katolicismus pojil myšlení Valleja-Nágera s Francovým režimem. To pro něj bylo jistě výhodné. Jenže jako katolík byl svým učením i svými činy jednak v přímém rozporu s encyklikou Casti connubii papeže Pia XI. a jednak se samotným učením katolické církve. A musel to vědět. Vždyť už roku 1930 vyšla encyklika papeže Pia XI. Casti connubii. V ní papež explicitně odsoudil moderní „vědeckou“ eugeniku i její aplikaci. Zamítl v ní tehdy obvyklé „eugenické zákony“, které zapovídaly manželství a početí „nedostatečně zdravým“ jedincům, nebo dokonce umožňovaly umělý potrat. Státní či jakákoli veřejná moc nemá podle encykliky mít žádný vliv nad „údy svých poddaných“. Ani z důvodů eugenických, ani z jakýchkoli jiných nesmí

taková moc ublížit tělu člověka a sahat na jeho neporušenost.

Bohorovnost vědeckého pokroku

Co má společného fantazírování anarchistických i hispánských eugeniků s vražděním německých nacistů a „reprodukčními právy“ současných liberálů všech odstínů? Pojí je bohorovnost. Punc vědeckosti těmto lidem propůjčuje lesk a slávu v očích vlastních i v očích veřejnosti, jejich údajný vědecký přístup jim dává legitimitu manipulovat stvořením a směřovat ho k cílům a ideálům, které si sami stanovili: k neporazitelným plavým Germánům, hezkým Španělům, dokonalému životu až na kost osvobozeného individua.

Zdá se, že v onom kdysi katolickém Španělsku vítězí posledně zmíněný ideál. Ale stejně se člověku neodbytně vrací ta představa: před pouhými patnácti lety vyšel do ulic Madridu možná až milionový dav. Milionový zástup kvůli nenarozeným dětem, kvůli „shlukům buněk“. Ve Španělsku, v Evropské unii 21. století. Navzdory anarchistům, navzdory blouznění psychiatra Valleja-Nágera, navzdory „reprodukčním právům“.

Jan Šindelka

#blok4life

Elegantní poznámkový sešit o 128 stranách s krátkými zamyšlenými nad smyslem života okořeněnými ostrovtipem G. K. Chestertona

Objednávejte na hnutiprozivot.cz/eshop

Byl jsem chlap, který se podělal strachy z nenarozeného dítěte

Nestává se často, že by Linku pomoci pro nečekaně těhotné ženy kontaktoval muž. A přece se to stalo. S manželkou se rozhodli, že třetí dítě už nechťejí, že by to neutáhli, a tak paní šla na farmakologický umělý potrat. Muž se svěřil, co následovalo. Takových svědectví není mnoho, nikdo po nich nepátrá, nikoho moc nezajímají. O to více je třeba ocenit, že svou zkušenost vložil na web potratu.cz jako svědectví pro ostatní.

„Čtu si příspěvky všech a tak si také dovlím přispět. Náзор a pocity chlapa, partnera ženy, se kterou mám dvě dcery a která podstoupila interrupci pomocí tablet. Nebudu sem psát, co má kdo dělat, je to každého věc. Já už dnes bohužel vím, že my jsme se rozhodli špatně. A trápí mě to den co den.

Bývá mi často smutno, někdy dost brečím. Většinou v noci, když už všichni spí. Prostě na to nemůžu přestat myslet, i když bych rád. V práci, doma, při sportu. Opravdu každý den se mi do hlavy vkrádají myšlenky na to, co se stalo. Nikdo a nic vás nepřesvědčí, že děláte chybu, dokud ji neuděláte a nepřijdou ty hrozné pocity. Myslel jsem, že přijde úleva. To jsem se šeredně spletl. Pocit viny, selhání, nenávisť vůči sobě samému, chlap co se podělal strachy z nenarozeného dítěte.

Protože co bude, jak to bude, finance, bydlení, auto takové nebo makové, zvládneme zabezpečit tři děti? A pak... ta prázd-

nota... Najednou je po všem a vy víte, že to bylo špatné rozhodnutí. Tohle nikomu nepřeju. Cítíte tu bolest. Intenzivní bolest, která se neustále vrací. Ale dobře, patří mi to, беру to tak. A může mě kdokoliv přesvědčovat, že si to moc беру, že se to stává a že jde život dál a bla bla bla. Ano, mohla by to být pomyslná berlička, díky které přijde úleva. Ale to byste tomu museli věřit. A já tomu nevěřím. Byla to chyba. Změnilo nás to.

Přeju vám všem, abyste se nemuseli takto rozhodovat a kdybyste přeci jen museli, tak se zkuste řídit i svým srdcem. Hlava často říká proč ne, srdce vám řekne proč ano. Já to své neposlechl, bál jsem se a proto se teď trápím.“

Michal

**Čekáte-li nečekaně dítě
volejte 800 108 000**

Foto: Ben White / unsplash

Tolik příspěvek. V každé situaci existuje řešení. Z mnohaletých zkušeností můžeme říci, že pro skutečné smíření, odpuštění a vyrovnaní se se ztrátou nenarozeného miminka nemůže pomoci pouze nějaký rituál jako třeba napsat dopis, zapálit svíčku nebo poslat lodičku, jak doporučují psychologové. Od psychologů vede neznámá cesta k psychiatrům, kteří utrpení a prázdnotu „řeší“ antidepressivy a sedativy. Do kompetence psychologů otázky po smyslu života, věčnosti, viny, odpuštění ale nepatří.

Skutečné řešení pramení v milosrdenství a odpuštění lze dosáhnout jen ve smíření s Bohem. Je to dlouhá cesta, ale v našich možnostech je existenci této jediné cesty ke skutečnému uzdravení a smíření netajit a podle psychologa můžeme doporučit pomoc zkušeného duchovního.

hpž ČR

VIDEOREPORTÁŽ

Odpůrci potratů na gynekologickém kongresu. Věc pořadatele, říká Válek

KAROLÍNA PAVLÍŇOVÁ
1. 6. 2024, 20:47

Foto: TV Nova

Smíte mít názory. Jen s nimi nechodte na veřejnost ani do slušné společnosti

V květnu letošního roku zveřejnil MUDr. Vít Dvořák, zatím neatestovaný gynekolog, otevřený dopis proti účasti Hnutí Pro život na konferenci České gynekologické a porodnické společnosti. Hned na úvod neopomenul Hnutí Pro život správně zarámovat jako „ultrakonzervativní hnutí“. Tím udal celkový ráz svého dopisu i jeho myšlenkové úrovně.

MUDr. Vít Dvořák píše: „HpŽ má za cíl úplné omezení interrupcí, což vyplývá jednak z veřejných vyjádření, jednak z práce novinářů a novinářek zabývajících se mapováním aktivit této organizace.“

Z veřejných vyjádření nic podobného neplyne a domnělé novinářské „mapování“

se podobá psovi zahryzlému do vlastního ocasu: točí se stále dokola na třech čtyřech pseudokauzách stvořených pouze za jediným účelem: vyloučit Hnutí Pro život ze slušné společnosti a tím sprovodit ze světa.

Ono hrozivě znějící „úplné omezení interrupcí“ má vyvolat dojem totalitních prak-

tik a zotročení společnosti, kvůli kterému budou umírat ženy. Že omezení umělých potratů ohrožuje životy těhotných žen, je oblíbený a vždy fungující strašák. To by však Vít Dvořák neměl hned dodat: „O tomto dostatečně vypovídají kazuistiky ze sousedního Polska.“ No právě že nevypovídají, protože

podle nejnovější statistiky UNICEF z roku 2020 v Polsku umírá v souvislosti s těhotenstvím méně žen než v České republice. V Polsku ročně umírají 2 ženy na 100 tisíc těhotných, zatímco v ČR zemřou 3,4 ženy. Těch několik tragických případů úmrtí těhotných Polek, které hlídací psi demokracie zneužili po přijetí přísnější potratové legislativy, s tím buď nesouviselo, nebo jen nepřímo – zpravidla šlo o šlendrián dané nemocnice.

Jako další důkaz předkládá Vít Dvořák článek právníka Tomáše Hromka „Otec a jeho práva rozhodovat o životě dosud nenarozeného dítěte“ z webu Hnutí Pro život, který všem čtenářům vřele doporučujeme k prostudování.

Umělý potrat není trhání zubů

Pomyslným myšlenkovým vrcholem otevřeného dopisu pak je pasáž: „Není prací nás, lékařů a lékařek, posuzovat důvody, které pacientku k přerušení těhotenství vedou. Naši rolí je pouze zkontrolovat, zda byly splněny zákonné podmínky /.../ a zda neexistuje medicínská kontraindikace zákroku.“ Zde si Vít Dvořák sám naběhl na levný argument ad hitlerum, a sice že přesně takový přístup měli lékaři za nacistické éry – vše, co dělali, bylo legální, v souladu s dobovou legislativou. Svědomí měli čisté. Ale nechceme být levnými.

Asi to Vít Dvořák mohl myslet i tak, že lékaři nemají čas ani odbornost být pro své pacientky ještě psycholog, sociální pracovníky či právníky. To je jasně a lidsky pochopitelné, tlak na lékaře je zvláště v dnešní době nesmírný. Kdyby si ale dal při psaní otevřeného dopisu tu práci, zjistil by, že přesně tohle dělá Hnutí Pro život a kvůli tomu se účastní i lékařských konferencí. Kde jinde pracovníkům ve zdravotnictví sdělit, že je tu někdo, na koho se mohou obrátit, pokud mají třeba nějaké pochybnosti: když žena jdoucí na umělý potrat nepůsobí zrovna vesele, když se jim zdá, že je k jeho pod-

stoupení nucena apod. Lékař nemůže suplovat práci sociálních pracovníků. Sociální, psychologickou či duchovní pomoc může a má takové ženě zprostředkovat a žena se pak může obrátit, pokud o to bude stát, na ta poradenská pracoviště, která uzná za vhodné.

Za výše zmíněnou citaci se však skrývá ještě jiný mediálně oblíbený blud: a sice že umělý potrat je lékařský výkon jako každý jiný a vodu na jinak poklidném jezeře čeří jen parta fanatických „ultrakonzervativců“, která do hlav žen a zdravotníků vlevá bezdůvodné výčitky svědomí. Je to, jako byste cítili výčitku svědomí, když vám vytrhnou zub.

Jenže umělý potrat není běžný zdravotnický výkon. Když ponecháme stranou řadu jiných silných argumentů či svědectví, zmiňme jediný fakt: kdyby byl, proč by jej jednotlivé státy legislativně upravovaly? Proč by vůbec byl důvod nastavovat různé lhůty, do kdy je možné jej podstoupit? Pestrost těchto lhůt v různých státech navíc svědčí spíše o politickém než o jejich údajně vědeckém zdůvodnění. V případě trhání zubů o žádných lhůtách ani jiných omezeních není nic známo.

Lingvistické okénko: umělý potrat vs. interrupce

Je třeba poděkovat za snahu o lingvistické okénko, v němž Vít Dvořák ozřejmuje, že „v materiálech tohoto hnutí se běžně vyskytuje termín ‚potrat‘, jehož medicínský i právní význam se liší od interrupce. Rétorika HpŽ, která se zaměřuje proti ‚potratům‘ může být zraňující.“ Ano, může, protože zraňující je výkon sám o sobě. Proto také Hnutí Pro život používá pojem „umělý potrat“, který nebagatelizuje realitu a je i sémanticky přesnější. „Interrupce“ znamená „přerušeni“, a co přesně se při umělém potratu přerušuje, je záhada, kterou zatím ještě nikdo nevysvětlil. Zde je chybná spíš terminologie legislativní a odborná. A ostatně současná nadprodukce slova „zraňující“ už začíná být taky poněkud... zraňující.

Smíte mít názory, ale...

V závěru otevřeného dopisu nesmí chybět morální signalizace: „Respektujeme existenci HpŽ a právo jejich členek a členů propagovat své názory ve veřejném prostoru, byť nám propagace konzervativních

hodnot pod rouškou nesoudící pomoci přijde neetická.“ Jako by někde v pozadí zaznívalo ono staré voltairovské: „Nesouhlasím s tím, co říkáte, ale budu do smrti hájit vaše právo to říkat,“ které sice Voltaire nikdy neřekl, ale dobře se to poslouchá. Člověk tím signalizuje svou vzdělanost, své vzorné liberální smýšlení, ale také šíří vlastního srdce: i ty umouněné ultrakonzervativce, z nichž se mu evidentně zvedá žaludek, nechá být, ať si ve svém ghettu hlásají, co chtějí. Jen ať to nedělají veřejně a ve slušné společnosti.

Několik všetečných dotazů na závěr: v jakém vesmíru je snaha pomáhat ženám a rodinám, aby zbytečně nemusely přicházet o své děti umělými potraty, neetická? V jakém vesmíru je žádoucí výsledek, tedy živě narozené dítě, něčím neetickým? Ve vesmíru ukradených významů, ideologicky vyšínuté diskuse a lidí neochotných přemýšlet.

A co jsou podle Víta Dvořáka ty zatracené „konzervativní hodnoty“, neboť podle jeho formulace se zdá, že konzervativní hodnoty považuje za špatné. Proč? Lepší je tedy jejich opak? A co je jejich opak? A je touha zachránit lidský život konzervativní hodnotou? Pokud ano, zdá se, že se pan doktor se minul povoláním.

To nejlepší řešení pro nečekaně těhotné

Dopis údajně podepsalo více než 1600 „zdravotníků“. Gynekology by člověk mezi signatáři hledal lupou. Bylo jich přesně patnáct. Zbytek je pel mel od zdravotních sester přes studenty až po výživové poradce a nejrůznější další profese. Gynekologická obec se evidentně nenechala zstrašit, což znamená, že snaha hledat to nejlepší pro těhotné ženy a jejich nenarozené děti je pro ně důležitější než strach z mediálního lynče.

Jaroslava Trajerová z Hnutí Pro život, koordinátorka projektu Nesoudíme. Pomáháme, se o existenci otevřeného dopisu dověděla až po jeho zveřejnění v médiích. Oslovila MUDr. Víta Dvořáka s nabídkou: „Ráda bych Vás požádala o setkání, protože vnímám, že Vám upřímně záleží na co nejlepších službách pro nečekaně těhotné ženy. Chtěla bych znát Vaše konkrétní výhrady k našim službám, které bezplatně poskytujeme těhotným ženám v sociálních a ekonomických těžkostech, které by rády daly svému očekávanému dítěti šanci. Pevně věřím, že by vzájemné setkání mohlo pomoci naše služby zlepšit.“ Zatím k setkání nedošlo.

Jan Šindelka

...čekám
nečekaně
dítě...

...cítím se
být nucena
k ukončení
těhotenství...

volejte
☎ 800 108 000

NABÍZÍME:

- informace o státní sociální podpoře
- právní konzultace
- pomoc s hrazením hypotéky nebo jiného úvěru středně příjmovým rodinám čekajícím zejména třetí dítě
- podporu osamělým těhotným ženám
- pomoc při řešení partnerských vztahů
- nasměrování ke stabilizaci životní situace
- doprovázení během těhotenství
- doprovázení po podstoupeném potratu a jiných těhotenských ztrátách

nesoudimepomahame.cz

Foto: 3x rodinný archiv

Mít děti je životní cesta

Helena a Jan Šobáňovi jsou spolu dvacet let. Mají devět dětí v rozmezí od dvaceti do tří let: dvě holky, Helenu a Alžbětu, a sedm kluků – Jendu, Vojtu, Šimona, Damiána, Tadeáše, Josefa a Ferdu. Taky mají hospodářství, ovce, slepice, králíky, včely a ročně odchovávají přes sto kuřat. Jan je živnostník, Helena už dvacet let na rodičovské „dovolené“. Jsou to milovníci dobrého masa, piva z malých řemeslných pivovarů, ovocných destilátů a kávy. A protože žijí na jihomoravském venkově, mají mnohé z toho z první ruky a v nejlepší kvalitě. Mají rádi život ve všech jeho podobách a svému okolí v praxi ukazují jeho hodnoty.

JANE, VY POCHÁZÍTE Z CHOMUTOVA. JAK JSTE SI NAŠLI DOMOV PRÁVĚ V HRADČOVICÍCH?

Jan: Moje žena Helenka pochází z Hradčovic. Její rodiče nám nabídli stavební pozemek, a tak jsme zcela pragmaticky zůstali tady. Navíc můj dědeček byl původem z Vlčnova, což je tady přes kopec, takže „geneticky“ jsem k tomuto kraji měl nějaký vztah vždycky. Kultura, folklor, stará dobrá lidová zbožnost – to vše je mi blízké.

JAK SE ŽIJE VAŠÍ POČETNÉ RODINĚ NA VENKOVĚ?

J: Hradčovice mají tisíc obyvatel, plus minus se tady všichni znají. Když vylezete na ulici, hned se s vámi dá někdo do řeči, život je

zde pro nás přirozenější, než kdybychom žili někde na sídlišti. Je to trochu nepraktické s dopravou do města, menší musíme vozit autem, starší jsou závislé na veřejné dopravě. Ale jinak pozitiva převažují nad negativy. *Helena:* My to máme celkem blízko do Uherského Hradiště i Uherského Brodu, takže využíváme obě města. Já jsem byla celý život zvyklá žít na dědině a neumím si představit, že bych žila ve městě.

ČÍM SE ŽIVÍTE?

J: V současnosti dělám jakýsi „servis“ pro samosprávu: organizuju výběrová řízení,

pomáhám s dotacemi či financováním nejrůznějších investičních stavebních záměrů.

PŮVODNĚ JSTE VYSTUDOVAL POLITOLOGII, ŽE?

J: Ano, bylo to pěkných šest nebo sedm let. Když jsem studium končil, už jsme měli tuším dvě děti a bylo to takové divoké. Moje současná práce spočívá v tom, že ode všeho musím něco vědět, nejde ji naučit nějakým studijním oborem, ale spíš praxí – ať už ze stavebnictví, účetnictví, okrajově legislativy. *H:* Já jsem maturovala na rodinné škole, to už dnes neexistuje. Šití, vaření, účetnictví, ekonomika, nyní se mi to docela hodí. Po maturitě jsem pracovala chvíli na poště.

J: Ale na počítači Helenka pořád píše rychleji jak já.

NABÍZÍ SE OTÁZKA, JAK JSTE SE SEZNÁMILI?

H: Manžel bydlel v Praze na koleji a jeho spolubydlící byl z Hradčovic. Jednou ho pozval k nám na „hody“, takové naše dvoudenní posvícení. Vyrazil tedy na Moravu, šel na zábavu, dal se se mnou do řeči – původně ho zajímal hlavně hradčovský kroj, ale pak už měl takové osobnější otázky. Druhý den jsme se „náhodou“ potkali zrovna u pozemku, kde teď stojí náš dům. Už při prvním setkání jsme si říkali, že bychom chtěli čtyři děti a pak se uvidí – a teď se jenom díváme.

SNAŽILI JSTE SE TO NĚJAK PLÁNOVAT?

H: První dvě děti jsme měli v době, kdy jsme začali stavět a bydleli jsme v obecním bytě na Lhotce. Tehdy šly další děti stranou. Třetí přišlo, až když jsme měli skoro postaveno, a pak už to šlo zhruba po dvou letech. Asi že jsme měli velký dům, tak jsme ho chtěli zaplnit.

CHTĚLI BYSTE DALŠÍ?

H: Necháváme tomu volný průběh.

J: Tady ty věci rozhoduje Pán Bůh. Kdysi jsme to řešili metodou plodných a neplodných dní a potom jsme to hodili tak nějak za hlavu a žijeme klidnější život.

UČÍTE DĚTI DOMA. V TOM MNOŽSTVÍ

TO VYPADÁ ŠÍLENĚ. JE TO ŠÍLENĚ?

H: Ono to přicházelo postupně. Jenda s Helenkou, dva nejstarší, chodili ještě od první třídy do školy. Připadalo nám ale, že když přišli domů, že jsme se té škole museli ještě hodně věnovat doma. Pak do toho přišly ještě hudební nástroje a doma už jsme mezitím měli zase malé děti. Odpoledne bývala strašně náročná. Nemohla jsem se pořádně věnovat těm malým a ty velké nebylo dělat si úkoly. Tak jsme zkusili nechat děti doma, abychom mohli mít trochu volnější režim, a zjistili jsme, že to jde. Navíc předškoláci tu výuku vstřebávají i nepřímo, když si třeba hrají a přítom poslouchají, co se učíme – nasávají učivo jako pomyslné houbičky. Na jednu stranu je pravda, že máme hodně náročná dopoledne, protože malé děti, co se ještě neučí, vyžadují pozornost, ale na druhou stranu ty starší se musí naučit, aby doma měly řád. Ale zase máme volnost v tom, že když se někdo chce něčemu věnovat déle, přizpůsobíme se. Velmi nám pomohla katolická komunitní škola v Brně, kde učitelé dva dny v týdnu vyučují základní předměty v souladu s přirozeným zákonem, tedy bez nějakých moderních hodnotových vymořitelů 21. století.

J: Doma už učíme deset nebo jedenáct let. Za tu dobu už jsme schopni leccos vyhodnocovat. Už před těmi jedenácti léty jsme zjistili, že našim dětem stačí dvě třetiny času, než kdyby byly ve škole. Je to obrovská úspora času, všechno máme vyřešené do oběda. Žádné domácí úlohy, žádná procvičování. Před obědem už má dítě čistou hlavu a splněnou spoustu domácích povinností.

JAK FUNGUJE „DEMOKRACIE“ PŘI VÝCHOVĚ, ZVLÁŠTĚ PŘI TOMTO POČTU DĚTÍ? JSTE PARTÁCI, NEBO RODIČE?

J: Staré psy novým kouskům nenaučíš. S mladšími dětmi, tříletými, pětiletými je to trochu jinak než s osmnáctiletými. S velikými už se musí debatovat, tam už nejde striktně říct, v devět hodin doma. Rodič musí záležitosti, kde se jejich postoje a názory liší od těch rodičovských, trpělivě vysvětlovat, probrat to s dětmi. U mladších ale rodičovský respekt být musí. Dítě je nejspokojenější, když má mantinely, stejně jako dospělý člověk, a když je překročí, přijde trest. Třeba máme jasně daný čas u počítačů a telefonů, každý má rozvrh povinností. Když přijdeme na nějaký podfuk, musí počítat s trestem, třeba jim na týden vezmeme telefon. Ale vůbec není lehké to vybalancovat. Určitě to nemáme „volné“, jak je to dneska v oblibě.

NENARÁŽÍTE NĚKDY PŘI VÝCHOVĚ?

J: Dětem jsou jejich okolím často vnucovány sympatie k nepřirozeným svazkům a teorii genderu. Když třeba někdo nepřeje homosexuálům manželství nebo nerespektuje právo jiného člověka cítit se jako jiné pohlaví, že je to špatně. Já jsem dost vznětlivý a trpělivost má u mě velice omezené meze, tak dětem musí přirozený zákon trpělivě vysvětlovat maminka.

H: Oni tvrdí, že každý má právo na štěstí, a my se jim snažíme vysvětlit, že nikomu nechceme šlapat po štěstí, ale že to štěstí spočívá v něčem jiném, ne v tom, když si dva muži adoptují dítě.

J: Je třeba nenávidět hřích, ale milovat hříšníka, vysvětlit, že něco prostě není dobré. Dneska jsou děti masírovány ve velké míře. Na venkově to ještě tolik není, ale v malých městech už ano.

A JAK NA TO? INTERNET JE VŠUDYPŘÍTOMNÝ, SOCIÁLNÍ SÍTĚ MAJÍ VELKÝ DOSAH.

J: Starším dětem nestojíme za zády a nemluvíme jim do toho, na co se mají koukat. Naše děti starší desíti let mají dovolené třeba nějaké hry, ale výběr se snažíme ovlivňovat, hrají třeba fotbal nebo farming simulator. Ale tím, že jsou naše děti doma, jsou mnohých vlivů uchráněni. Pěkně to

bylo vidět u našeho třetího dítěte, kterého jsme na druhý stupeň dali do školy a z té pak domů nosil strašné věci. A už to není jen o Tik Tok, ale třeba i o školní knihovně. Jednou jsem mu zabavil a zničil gay komiksy, které si odtamtud přinesl. Pak jsem je škole zaplatil. Paní učitelka knihovnice mi napsala e-mail, že ona je ta, která rozhoduje, co budou a nebudou číst, že žijeme v 21. století a že moje názory jsou bigotní a netolerantní a takové věci – takže vlastně i na základě takovýchto věcí jsme se rozhodli, že už další děti do základní školy dávat nebudeme. Myslím, že do patnácti let věku si dítě samo vytvoří jakousi obranu před těmito vlivy a na střední škole už bude vědět, jaké naše rodina vyznává hodnoty, a když něco slyší ve škole třeba ve výchově ke zdraví, tak to sice vezme, protože to říká paní učitelka, ale bude vědět, že paní učitelka to neříká správně.

JENŽE DĚTI ZE VŠECH STRAN SLYŠÍ OPAK...

J: Zase: opravdu dlouhodobě a trpělivě vše vysvětlovat, ale myslím, že jen to samo o sobě nepomůže. Prostě bez Božího zásahu tohle nejde. My jsme jen nástroj, který se snaží dítě vrátit na dobrou cestu. Zlo je dnes ve světě rozlezlé, boj nás obyčejných smrtelníků je slabý, nemáme sílu tomu čelit. Rodiče to dnes mají opravdu náročné. Když jsme se staršími dětmi začali tyto otázky řešit, teprve jsme se to učili. Po několika letech ale vidíme, že trpělivost celkem funguje. Náš pan farář nám vždycky radí: I když jsou děti na zabití, všechno řešte trpělivě a s láskou, i když má vaše dítě úplně šílené názory, obléká se šíleně, maluje se šíleně, tak pořád je to vaše dítě, které máte rádi, a chcete, aby

I když jsou děti na zabití, všechno řešte trpělivě a s láskou, i když má vaše dítě úplně šílené názory, obléká se šíleně, maluje se šíleně, tak pořád je to vaše dítě, které máte rádi, a chcete, aby do reálného života vykročilo s těmi správnými zbraněmi a správnými životními postoji.

do reálného života vykročilo s těmi správnými zbraněmi a správnými životními postoji. Když se ale člověk baví s jinými rodiči a slyší, že řeší ty samé problémy, že i jejich děcka se „zbláznila“, vidíme, že v tom nejsme sami.

VYUŽÍVALI ČI VYUŽÍVÁTE PŘI VÝCHOVĚ NĚJAKÉ METODY, PŘÍRUČKY, VZORY?

H: Když jsme měli první dvě děti, pořídila jsem si různé knížky vynikajících českých doktorů – Prekopová, Matějček. Z nich jsem čerpala spoustu dobrých informací, ne z internetu. Když dítě ví, co si může dovolit a co ne, je to pro ně to nejlepší. To je vodítko, co nás vede. Když dítě něco potřebuje, je třeba se zastavit a věnovat se mu. Nebo když nějaké dítě začne víc zlobit, zapomenout na to, že mě naštválo, vzít si ho na klín a chvíli mu věnovat, ono se pak samo zase rozběhne za ostatními. Se staršími si sednout a popovídat si a je úplně jedno, kolik mají roků. Ale je to strašně těžké, vím, že několikrát denně v tom selhávám. A když někdy jedeme autem, máme soubor devíti CD s názvem Šťastné děti, jsou to životopisy svatých dětí. Jsou tak plné životních moudr, že je to úžasné. A naše děti to moc baví. Takže velkými vzory pro nás jsou světci.

CO VAŠE DĚTI BAVÍ, JAKÉ MAJÍ KONÍČKY?

H: Všichni mají jeden povinný zájem a to je hudební výchova. Jsme hudební rodina, manžel je houslista, všechny děti s nástupem do první třídy začaly hrát na hudební nástroj. Nejstarší syn Jan krom houslí absolvoval klavír a teď hraje na kontrabas v cimbálovce, dcera Helena na klavír, třetí Vojta letos absolvoval na housle a pokračuje v cimbálu, Šimon má klavír a soukromě se učí na varhany, pak jsou dva akordeonisté Damián a Tadeáš. Alžbětka jako naše zatím nejmladší hudebnice hraje na housle, ta začala už jako předškolačka – strašně moc totiž toužila hrát na „husličky“ jako tatínek.

A NĚJAKÉ DALŠÍ ZÁLIBY KROM HUDBY?

H: Čtyři nejstarší kluci hrají fotbal, pátý si ho právě oťukává, půjde do třetí třídy, ale ještě ho to nechytlo.

J: Tady u nás jsou fotbalisti a hasiči. Naši kluci si vybrali fotbal, ten nejstarší dvacetiletý syn už prošel všechny věkové kategorie, dneska hraje za muže a letos si k tomu přibral i hasiče.

MÁTE POMOCNOU RUKU TŘEBA ZE STRANY ŠIRŠÍ RODINY ČI PŘÁTEL?

H: S časem se to mění. Dřív pomáhaly hodně babičky a teď už si vypomáhají děti vzájemně. Máme taky rodinnou přítelkyni, která si třeba dnes vzala našich pět nejmladších dětí na celé odpoledne na hlídání. Máme strašně moc dobrodinců, od kterých třeba dostaneme oblečení pro děti nebo třeba finanční výpomoc, za to jsme strašně vděční. *J:* Úžasná je ale hmotná výpomoc, to se týká i knížek, které už nemáme kam dávat, ale třeba i oblečení, které dědíme různě od známých. Mimochodem včera nám další dobrodinec přinesl knihovnu na dětské knížky, peníze chtěl jen za materiál. Také máme od dvou rodin z Hradčovic dlouhodobě zdarma zapůjčená pole, na kterých hospodaříme. Dobrých lidí z kostela i z dědiny, co nám pomáhají, je strašně moc. Asi kdybychom měli jen dvě tři děti, nikdo si nás nevšimne, ale takto je to jinak.

MÁ TO NĚJAKÉ „VÝHODY“ MÍT TOLIK DĚTÍ?

J: Hodně dětí znamená hodně starostí, to je jasná věc. Hodně dětí znamená ale i hodně radostí, když třeba v něčem uspějí apod. Nebo když si děti navzájem pomáhají, postarají se o sebe a my z toho máme velkou radost.

H: Pro mě jako ženu je zde jeden velký klad: vůbec si neuvědomuju, kolik mám roků, protože mám tříleté dítě. Pomalu bych už mohla mít vnoučata. Už třeba nemáme tolik energie jako dřív, ale cítíme, že děti nás strašně nabíjí.

A „NEVÝHODY“? ZAŽILI JSTE TŘEBA KRIZE?

J: Nejhorší byl ten přechod mezi třetím a čtvrtým dítětem. Tehdy nás nejvíc přepadaly pocity, že to nezvládneme. Když přibývaly další děti, vždycky trvalo tak dva tři

měsíce, než si to doma sedlo, a pak vše zase fungovalo.

H: Na druhou stranu, manžel by vám řekl, kolikrát jsem už za ním přišla s tím, že tu domácí školu zrušíme, dáme děti do školy a do školky. Ale pak si člověk řekne: Pane Bože, tady máš všechny ty starosti, já už to řešit nebudu – a všechno se vždycky vyřeší, my kolikrát ani nevíme, že už se to vyřešilo.

J: Spousta problémů se vyřeší sama, bez zá-sahu rodičů.

H: V jedné knížce stojí, že rodič má zasáh-nout do problému mezi sourozenci až teh-dy, kdy jde o život.

J: Když děti brečí, je to ještě dobré. Když ne-brečí, tak už se možná stalo něco vážného.

CO VÁM POMÁHÁ?

H: Naše starší děti si často vezmou jídlo do pokoje, aby měly klid. Na to jim vždycky říkáme: aspoň v neděli si spolu sedněme a i po jídle budme chvíli spolu. To je pak perfektní, když se rozvykládáme, všichni se navzájem překřikují. Nebo každodenní ve-černí modlitba, při které jsme schopní půl hodiny klečat, že si říkáme, že už musíme mít kolena až u hlavy, a vykládáme – děcka chrlí jeden přes druhého svoje zážitky. To máme vždycky velkou radost.

J: Strašně nám taky pomáhá, když děti už večer spí a my si dáme „stampřlu“, téměř poctivě každý večer nebo když si spolu sed-neme u piva.

H: Manželé si taky musí najít čas pro sebe. Díky rodinné známé nebo i nejstarším dě-tem, oni nám umožní jet třeba na večeri

nebo když některé dítě absolvuje hudebku, tak jdeme na absolventský koncert a pak s tím dítětem na večeri, ostatní pohlídají. Nebo jedeme na tři noci s manželem pryč. Je důležité udržovat si pořád takový ten ro-mantický vztah, pořád se to vyvíjí a myslím, že máme čím dál tím hezčí vztah. Na prv-ním místě nejsou děti, na prvním místě je manžel.

JAK JSTE SE DOSTALI K HNUTÍ PRO ŽIVOT?

J: Já znám Hnutí Pro život asi od prvpočát-ku, to bylo možná v době, kdy jsem chodil v Praze do školy. Chodil jsem na první Po-chody pro život, ještě když se nosily bílé kří-že. Postupem doby se to jakoby „sekularizo-valo“, pro nás navíc začalo být dojet se vše-mi dětmi do Prahy poměrně „záhul“. Takže jsme na ně přestali jezdit. Ale respektuju sekulární podobu pochodu i směřování. Ze-jména když se tímto způsobem podaří něco prosadit legislativně. Když z vás víra nečísí příliš ostantativně, když třeba jdete lobbovat do sněmovny za nějaké ekonomické výhody pro rodiny, je to asi lepší, než aby poslanec či poslankyně jen kvůli tomu řekli a priori ne. Za myšlenkami samozřejmě plně stojí-me, život od početí až do přirozené smrti je pro nás něco jasně daného.

H: Odebíráme časopis a často z něj využívá-me informace, které v něm Hnutí Pro život přináší, nebo je dáváme dál našim známým. Taky záměry podporujeme modlitbou.

VZKÁZALI UŽ JSTE TOHO DOCELA DOST, ALE PŘECI JEN JEŠTĚ NĚCO NA ZÁVĚR?

H: Každé dítě je dar. Od dítěte dostáváme víc, než co nám bere. Když někdo váhá, jest-li další dítě mít, či nemít, strachuje se, jestli ho uživí, že se nevejdou do auta nebo do baráku, u nás se vždycky říkalo: když dá Pán Bůh kravičku, dá i travičku.

J: Velice pomáhá radovat se z každodenních maličkostí. Včera jsem měl třeba strašnou radost, když nejstarší syn s pomocí ostat-ních sourozenců přehnal ovce tady vedle našeho baráku, protože větší polovinu roku jsou někde jinde, tam to spásají, teď už to tam mají všechno spasené, takže druhou polovinu roku až do prosince budou tady v sousedství našeho domu. Když se na ty maličkosti začnete soustředit, přijdete na to, že jich přes den vlastně zažijete hrozně moc.

H: Když rodič přijme, že mít děti je jeho ži-votní cesta, tak se to dá zvládnout kdykoli a kdekoli.

J: Jak už psal svatý apoštol Pavel Korinta-nům: Bůh na nás nikdy nenaloží víc, než jsme schopni zvládnout, a vždycky nám dodá tolik potřebných milostí, díky kterým to zvládneme. To nás taky uklidňuje, hlavně když ti starší vymýšlejí věci, které jsou pro nás naprosto nepochopitelné, nebo když ti nejmenší řvou tak strašně, že už se to skoro nedá vydržet. My víme, že nám Pán Bůh dá tolik milostí, že se to zvládne, třeba už ne dneska večer, ale zítra je taky den...

Za rozhovor děkuje Jan Šindelka

Přidejte se k modlitbám
za nenarozené děti
a obnovu kultury života
v naší zemi

modlitbyzanejmensi.cz

*V tomto životě nemůžeme dělat velké věci.
Můžeme dělat jen malé věci s velkou láskou.
Matka Tereza*

Pokud je potrat krajním řešením, proč nehledat řešení méně krajní?

Před letními prázdninami se v Karlových Varech konal každoroční kongres České gynekologické a porodnické společnosti ČLS JEP s mezinárodní účastí. Celospolečenskou roli lékařů pro pomoc ženám a jejich nenarozeným dětem považuje Hnutí Pro život za stěžejní, proto požádalo o možnost se kongresu zúčastnit, aby se v odborných kruzích zlepšovalo povědomí o tom, jaká lepší řešení než umělý potrat existují pro ženu i její nenarozené dítě.

„Cílem našeho kongresu je propojovat pohledy a kultivovat vztahy mezi ambulantními specialisty a lékaři pracujícími u lůžka ve zdravotnických zařízeních. Struktura kongresu je organizována tak, aby sdělení předních autorit pokryla celý náš obor, a aby byly představeny poslední novinky ve všech jeho segmentech. Profesionální život mnohdy přináší nečekané příběhy, a proto jsme se rozhodli zařadit i zajímavé kazuistiky,“ charakterizoval karlovarské setkání prezident kongresu prof. MUDr. Antonín Pařízek, CSc.

Hnutí Pro život se kongresu zúčastnilo mezi vystavovateli, což umožnilo naslouchat lékařům a porodním asistentkám a naopak jim představit širší a praktické možnosti služeb Linky pomoci pro jejich pacientky. „Hlavním sdělením bylo, že jsme tady pro ně a že jim chceme nabídnout pomocnou ruku právě v situacích, které tak docela nespádají do jejich odbornosti,“ doplňuje Jaroslava Trajerová, koordinátorka projektu Nesoudíme. Pomáháme.

Za žádost o pomoc se není třeba stydět

V důsledku mediálních útoků proti účasti Hnutí Pro život na gynekologické konferenci, ke kterým se musel dokonce opakovaně vyjadřovat ministr zdravotnictví Vlastimil Válek, byla patrná zvědavost účastníků, která zvýšila zájem o možnosti alternativních řešení nečekaných těhotenství a otevřenější rozhovory.

„Z rozhovorů s lékaři jsem vnímala jejich upřímnou radost, pokud jejich pacientky navzdory počátečnímu šoku a praktickým obtížím najdou odvahu pokračovat v těhotenství,“ zmiňuje Jaroslava Trajerová a doplňuje: „Zaujala je například finanční výpomoc při překlenutí ekonomických obtíží, která není určena primárně sociálně slabým, ale směřuje k běžným, středně příjmovým rodinám čekajícím nečekaně dítě.

Tyto rodiny mají většinou těsně vyladěný rozpočet, který s nově počatým, většinou třetím dítětem, nepočítá, a přicházejí obavy, jak s dočasným výpadkem jednoho příjmu finančně zvládnout hypotéku, každodenní provoz domácnosti atp. K tomu se přidávají na straně ženy starosti o dostatek sil,

zdraví, vyčerpání, další oddálení návratu do zaměstnání či narůstající péče o děti. Především ale ženy ze střední třídy nejsou zvyklé žádat o pomoc, berou to dokonce za cosi stigmatizujícího. Proto je zásadní dostat k nim informace o alternativních možnos-

Nárůst umělých potratů: Na každých 100 narozených dětí připadá 16 dětí uměle potracených

Přestože absolutní počet umělých potratů v roce 2023 klesl na 15 088, při přepočtu došlo k nárůstu na 16,5 uměle potracených nenarozených dětí na 100 dětí narozených. Česká společnost a české rodiny jsou oproti jiným zemím velmi citlivé na pocit ekonomické a společenské stability garantované vládou, aby se nebály přivést potomka na svět. Na aktuální propad počtu narozených dětí a nárůst uměle potracených mají vliv nejen slabé ročníky z období ekonomických experimentů devadesátých let, ale především současná vládní koalice, která nevěnuje pozornost obtížím a obavám rodin s dětmi způsobených inflací, válkou a společenskou nestabilitou.

Rok	Narozené děti	Uměle potracené děti	Uměle potracené děti na 100 narozených dětí
2023	91455	15088	16.5
2022	101676	16438	16.2
2021	112197	15492	13.8
2020	110631	16886	15.3
2019	112633	17757	15.8
2018	114419	18298	16.0
2017	114789	19389	16.9
2016	113083	20406	18.0

Zdroj: Český statistický úřad

tech, jak situaci zvládnout než rezignovat a podstoupit umělý potrat.“

Edukační pohovor jako příležitost

Někteří lékaři nemají nasmlouvaný se zdravotní pojišťovnou tzv. „edukační pohovor lékaře s nemocným či rodinou“ (výkon č. 09523). Ten si mohou vykázat k úhradě z prostředků veřejného zdravotního pojištění, kdy pro rozhovor s pacientkou nepostačuje čas určený ke klinickému vyšetření. Například může být časově náročnější poučení o důsledcích umělého ukončení těhotenství a o možnostech alternativního řešení nečekaného početí dítěte. Specifikovaný výkon zlepšuje právní postavení lékaře pro případy, že by si např. partner ženy chtěl stěžovat, že umělý potrat lékař pacientce „rozmluvil“. Výkon nabízí dostatečný časový prostor těm, které si chtějí o situaci více promluvit, uklidnit je, vyslechnout a případně nasměrovat k občanským poradnám či krizovým linkám pro nečekaně těhotné.

„... o život jsem se nikdy nebál“

Velký zájem zdravotníků vzbuzoval „šperk“, který Hnutí Pro život na kongresu lékařů nabízelo pro jejich pacientky. Jde o ručičky miminka v 10. týdnu od početí, tedy v době, kdy ženy dostávají těhotenskou průkazku.

Někteří zdravotníci se podívovali nad absurdním mediálním humbukem, že Hnutí Pro život např. svou činností ohrožuje životy žen. Jeden olomoucký lékař k tomu poznamenal: „Já nevím, ale za tu dobu, co je znám, jsem se o život nikdy nebál.“

Koncepční nepochopení potřeb žen

Česká společnost vnímá lékařské ukončení těhotenství potratem na žádost ženy jako sociální opatření v případě extrémně tíživé životní situace v kombinaci s nečekaným početím. Jedná se tedy o službu ženám v sociálně obtížné situaci, kterou stát gynekologům v podstatě vnutil. Gynekologové však nejsou sociálními pracovníky, nemají potřebnou odbornou kvalifikaci pro orientaci v sociálně-právní agendě a místo široké palety pomoci sociálně-právního charakteru mají k dispozici pouze standardní nástroje svého oboru farmakologického nebo chirurgického charakteru. Jde o koncepční nepochopení potřeb žen ze strany státu, které dopadá nejen na ženy a jejich nenarozené děti, ale i na zdravotníky.

Pokud je umělý potrat počatého dítěte v české společnosti vnímán jako krajní řešení nelehké životní situace, pojďme společně hledat méně krajní řešení.

hpž ČR

Foto: hpž ČR

V důsledku mediálních útoků proti účasti Hnutí Pro život na gynekologické konferenci, ke kterým se musel dokonce opakovaně vyjadřovat ministr zdravotnictví Vlastimil Válek, byla patrná zvědavost účastníků, která zvýšila zájem o možnosti alternativních řešení nečekaných těhotenství a otevřenější rozhovory.

Foto: hhach / pixabay

Rozloučení s miminkem po zamlklém těhotenství

O zamlklém těhotenství se už čas od času mluví i píše. Už není „neznámou“ bolest rodičů, kteří takto přijdou o nenarozené miminko. Je to trápení umocněné tím, že krátce předtím zažívali radostné pocity z počatého dítěte. Co se však ještě nejspíš moc neví, je, že miminko, o které takto rodiče přijdou (v zásadě ale každé nenarozené dítě), je dle platné legislativy možné důstojně pohřbít. Následující zkušenost paní Týny je právě o tom.

V lednu tohoto roku jsme s manželem zažili velkou radost z toho, že se nám podařilo podruhé otěhotnět. O to větší zklamání přišlo, když jsme zjistili, že se těhotenství nevyvíjí úplně dobře, a nakonec mi paní doktorka řekla, že děťátko v osmém týdnu zamlklo. V tu chvíli jsem byla ochromená, nevěděla jsem, co mám dělat, a ani mě nenapadaly žádné otázky; koneckonců i kdyby mi v tu chvíli někdo všechno dopodrobna vysvětlil, asi bych to úplně nevnímala.

Duše našeho miminka

Šlo mi zejména o duchovní prospěch našeho děťátka, a tak jsem napsala známému, který je katolickým jáhnem. Katolická církev

říká, že neví, co se s těmito nepokřtěnými dětmi stane. Poradil mi dát dítěti jméno, nechat za něj odsloužit mši svatou a světit jej Božím milosrdenství. Povzbudil mne, že existuje křest touhy, kterou může u jakéhokoliv nepokřtěného člověka před smrtí vzbudit sám Bůh. U dětí věřících rodičů, kteří by dítě pokřtili, je téměř jisté, že je Bůh spasí tímto způsobem. Současně mi poradil, že je možné pohřbít tělesné ostatky děťátka.

V nemocnici

Předtím mě ale ještě čekalo rozhodnutí, zda tělíčko miminka nechám odejít přirozenou cestou, nebo půjdu na zákrok – revizi dělohy – a nechám to na lékařích. Hodně infor-

mací jsem čerpala ze stránek ditevsrdci.cz a perinatalniztrata.cz a postupně zjistila, že co lékař, to názor. Současně každá žena potřebuje tuto ztrátu prožít jinak. Jedné vyhovuje „mít to rychle za sebou“, jiná potřebuje čas a prostor rozloučit se s miminkem. Moje cesta vedla druhý den do nemocnice. Měla jsem štěstí na vlídného a chápatícího lékaře, se kterým jsem se domluvila na termín zákroku o týden později, pokud do té doby neproběhne samovolný potrat. Hodně mi to pomohlo stanovit určitou hranici v nejistotě z toho, co a kdy bude.

Zákrok nakonec proběhl a až jsem se divila, s jakým pochopením a empatií jsem se setkala u lékařů i sester. Když jsem se ze-

Ale jakým způsobem to provést, abych se nedopustila protiprávního jednání? Hnutí Pro život mi opět pomohlo.

ptala na vydání ostatků dítěte, řekli mi, že je nemohou vydat mně osobně, ale pouze pohřební službě. Mé další kroky směřovaly tedy do kanceláře pohřební služby. Cena za vypravení pohřbu ovšem byla příliš vysoká, a tak jsem už téměř obřečela to, že ani nebudu moct dítětko pohřbít. Určitou útěchu mi dávalo vědomí, že nemocnice musí podle zákona s těmito ostatky zacházet humánně a nelikvidovat je s biologickým odpadem, a hlavně to, že z duchovního hlediska jsem pro své dítě udělala vše, co bylo v mých silách. Znovu mi ale pomohl známý jáhen, když mi doporučil obrátit se na Hnutí Pro život.

Vydání ostatků našeho miminka

Pracovnice Hnutí Pro život na Lince pomoci mě ujistila, že nemocnice jedná protiprávně, když mi nechce vydat ostatky mého dítěte. O několik týdnů později jsem se dozvěděla, že v mnoha jiných nemocnicích s tímto problémem není. Zkusila jsem tedy zavolat do nemocnice a požádat o vydání ostatků dítěte. Sestra či lékařka, která se mnou mluvila, mi řekla, že s takovým požadavkem se ještě nesetkala, ale že se zkusí zeptat primáře a mám zavolat za dvě hodiny. Mezitím jsem s Hnutím Pro život řešila i možnost, že

můj požadavek nemocnice zamítne a bude potřeba jej řešit právní cestou. Hodně šlo o čas, protože nemocnice má povinnost uchovávat ostatky dítěte 96 hodin od provedení zákroku.

Nevím, jakou roli mezitím hrála komunikace Hnutí Pro život s právním oddělením nemocnice, ale když jsem volala do nemocnice podruhé, bylo mi řečeno, že není problém mi ostatky dítěte vydat. Mám přijít druhý den s dokladem totožnosti.

Koupila jsem malou dřevěnou truhličku a s ní šla do nemocnice. Tam už na mě čekali a jednání proběhlo v neutrální atmosféře – ani neochota či zlost, ani přílišná vstřícnost. Než jsem vyplnila národně do narychlo rukou předepsaného formuláře (skutečně vše nasvědčovalo tomu, že na podobné případy tu nejsou zvyklí), další pracovník uložil ostatky dítěte do truhličky. Ještě jeden podpis do úřední knihy a mohla jsem jít.

Když se chce, všechno jde

Zbývalo dořešit pohřbení našeho miminka. Domluvila jsem se s tetou, že je můžu pohřbít do rodinného hrobu, který je psaný na její jméno. Ale jakým způsobem to provést, abych se nedopustila protiprávního jednání? Hnutí Pro život mi opět pomohlo,

když pro mě zjistilo právní náležitosti. Celý pohřeb, i pokud by se jednalo o dospělého člověka, mohu vypravit sama bez pohřební služby, pouze se souhlasem správy hřbitova. Teoreticky i hrob můžu vykopat sama bez hrobníka, pokud dodržím hygienické normy. Normy jsou však stanoveny pro uložení ostatků dětí od narození do dvanácti let, nepočítají s malinkým tělíčkem uloženým v deseticentimetrové truhličce.

S těmito nabytými znalostmi jsem zavolala na správu hřbitova. Byli velmi vstřícní, ale na rovinu mi také řekli, že se s takovým případem ještě nesetkali, takže si o tom vyhledají nějaké informace a ozvou se mi. Už za dvě hodiny mi volali, vyžádali si ode mě kopii lékařské zprávy z nemocnice, která poslouží jako doklad, o jaké ostatky se jedná, a obratem mi poslali formulář žádosti o uložení ostatků do hrobu, upraveného pro tuto konkrétní situaci. Ten jsme s tetou obě podepsaly a domluvily se, do které části hrobu budou ostatky miminka uloženy. Také jsem se domluvila s knězem a v určený den jsme s krátkým obřadem na hřbitově ostatky našeho dítěte pohřbili.

Díky!

Velké díky patří Bohu, který ve správný čas poslal správné lidi, aby mi pomohli vše zdárně vyřešit. A také velké díky všem lidem kolem mě, kteří mi pomáhali a podpořili mě, abych celou záležitost dotáhla do úspěšného konce.

Týna

edukační model

miminko ve 12. týdnu těhotenství

Model miminka ve 12. týdnu těhotenství
v odpovídající životní velikosti
Jste zdravotníci nebo učitelé? Přednášíte?

**Objednejte si pro studenty větší množství.
hnutiprozivot.cz/eshop**